

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/178

KARAR NO : 1984/489

ÖZET : Sıkıyönetim ilânından sonra işlenen ve sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunan suça ait davanın, Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Doğan Kılıç Seydi Şihhasan

O L A Y : Norveç'te siyasi mülteci olarak bulunan sanığın; 1979 yılında bir Norveç'li ile ortaklaşa yazdığı ve aynı yıl Oslo'da Dreyer Yayınevi tarafından basılıp yayınlanan " Kürtler-Ortadoğuda bir halk" adlı kitabında; Türkiye'nin doğu ve güneydoğu bölgesinin Kürdistan'ın bir parçası olduğu, Türkiye'nin doğu illerinin kürt vilâyetleri ve Türkiye'den buralarda bulunan işgal kuvveti olarak bahsedildiği, Diyarbakır ilinin Kürt Devletinin başkenti ve Türkiye Cumhuriyeti hudutları içinde kürt adı altında bir ulusun mevcut bulunduğu ve baskı ile bu ulusun mücaadelesinin engellendiği fikrinin savunulduğu belirtilerek, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 13-8-1984 günlü, 1984/140 sayılı iddianamesi ile, eylemine uyan TCK.nun 140.maddesine göre cezalandırılması istenilerek hakkında kamu davası açılmıştır.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi: 2-10-1984 gününde, 1984/126-163 sayı ile; sanığa atılı suçun, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmadığı ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla bağlantılı olmadığı,

Ankara 2.Ağır Ceza Mahkemesi: 2-11-1984 gününde, 1984/191-151 sayı ile; suçun, MGK.nin 7 sayılı kararının 4.maddesi kapsamında bulunduğu ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu,

Gerekçeleri ile mahkemelerinin görevsizliğine karar vermişlerdir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları nedeniyle, 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, dosya C. Başsavcılığı'nın 8-11-1984 günlü, 3782 sayılı yazısı ile görev uyuşmazlığının çözümü için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Mustafa Aksoy, A.Mazhar Akman, Necati Karakış, Ergun Argon ve Yavuz T.Özgen'in katılmaları ile yaptığı 10-12-1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın

...../.....

Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Görev sorununun çözümünden önce; sanık Norveç'te siyasi mülteci iken üzerine atılı suçu işlediği ileri sürüldüğünden, sanığın Türkiye'de yargılanıp yargılanmayacağına açıklığa kavuşması gerekmektedir.

Dosyadaki belgelerden; sanığın Norveç'te siyasi mülteci olarak bulunduğu, Türkiye'de nüfusa kayıtlı olduğu, Türk Vatandaşlığından çıkma ve çıkarılma konusunda hakkında bir işlem yapılmadığı, 49.sırada bulunan TC.Norveç Büyükelçiliği yazısı ve 88.sırada yer alan doğum kaydından anlaşılacakla, sanığın halen Türk Vatandaşı olduğu ortaya çıkmaktadır.

Sanığın Türk Vatandaşı olduğunu, bu suretle belirledikten sonra ortada bir Türk'ün yabancı memlekette işlediği bir suç bahis konusu olup, bu suçtan dolayı ne yolda yargılama yapılacağı açıklığa kavuşturulmalıdır.

Bu konuya ilişkin TCK.nun değişik 4.maddesi " Bir Türk veya yabancı, yabancı memleketlerde Türkiye Devleti'nin emniyetine karşı bir cürüm irtikap eder.....se hakkında resen takibat yapılarak bu maddelerde yazılı cezalarla cezalandırılır....." hükmünü taşımaktadır.

Sanığa atılı suç; iddianamede belirlendiği gibi TCK.nun 140.veya eylemin sübutu halinde TCK.nun 125.maddelerinde gösterilen suçlardan olup, bu suçlar Türkiye Devleti'nin emniyetine, 3038 sayılı kanunla yapılan değişikliğe göre " Devletin şahsiyetine karşı cürümler"dir. Durum böyle olunca ve devletin kendi kendini korumasına, başka bir ifade ile " Meşru Müdafaaası"na matuf bulunan bu hüküm muvacehesinde re'sen takibat yapılacak bu suçlardan dolayı ve Ceza Usûl Hukuku'na göre " Milli Yetki" kavramı uyarınca sanığın Türkiye'de, Türk Yargı organlarınınca yargılanması gerekmektedir.

Sanığın Türk Yargı organlarında yargılanması gerekliliğini böylece ortaya koyduktan sonra, bu Yargı organının; halen Türkiye'de sıkıyönetim uygulaması devam ettiğine göre, Adli Yargı veya Askeri Yargı organını olduğu sorunu ortaya çıkmakta, bunun için de suçun işlendiği yer ile sıkıyönetim ilân tarihine göre dava konusu suçun, sıkıyönetim ilân tarihinden önce veya sonra işlenmiş olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 10.maddesi yabancı memleketlerde işlenen suçlarda selâhiyeti göstermiş olup, madde " yabancı memlekette işlenen ve Türk Ceza Kanununun 4.,5.,6.,7.ve 8.maddeleri hükmünce Türkiye'de takibi lâzım gelen suçlarda dahi selâhiyet bundan evvelki maddenin 1.ve 2.fıkralarına göre tayin olunur....." hükmünü taşımakta, maddenin atıf yaptığı CMJK.nun 9.maddesinde de " suçun işlendiği yer belli değilse maznunun yakalandığı yer ve yakalanmamış ise ikâmetgâhı mahkemesi selâhiyetlidir. Maznun Türkiye'de ikâmet etmiyorsa selâhiyet, maznunun Türkiye'de son sakin olduğu yer mahkemesinindir." hükmü yer almaktadır.

Sanık yabancı memlekette suç işleyip, Türkiye'de 15-2-1984 günü Ankara'da bulunan Türk Sanat Kurumu Derneği'nde yapılan aramada yakalanmıştır. Türkiye'de Ankara ilini de kapsam üzere 26-12-1978 günü kısmi sıkıyönetim ilân edilmiş olup, suç ta bu tarihten sonra işlenmiş bulunmaktadır.

Saniğa atılı suç; iddianamede gösterildiği gibi TCK.nun 140.maddesinde yazılı ve bu kanunun 2.kitabının 1.babında yer alan devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlardan olup,devletin varlığına,vatan ve milletin bölünmezliğine,bütünlüğüne,bağımsızlığına ve Milli Güvenliğe yönelik olarak işlenmesine ve son sıkıyönetim ilân kararına göre, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu gibi,1402 sayılı yasa'nın 15/a.maddesinde de açıkca yer almakta ve anılan maddedeki koşullar gerçekleşmiş bulunmakta, böylece davaya sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılması icap etmektedir.

Kaldığı; suçun,sıkıyönetim ilân edilen bölge dışında işlendiği kabul edilse dahi suç,yukarıda belirlendiği gibi sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğundan ve 1402 sayılı yasa'nın 13/b.maddesindeki sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde örgütsel ve organik bağlantılı olarak işlendiğinden,davada yine de sıkıyönetim askeri mahkemeleri görevli bulunmaktadır.

Zira; saniğin yayınladığı kitapta,bağımsız bir kürt devletinin kurulması fikrini savunan ibarelerin yer alması dışında,ayrıca bu amacı gerçekleştirmek için Türkiye'de faaliyette bulunan muhtelif yasa dışı örgütlerin eylemlerinin haklı nedenlere dayandığı açıklanmak suretiyle övülmesi ve desteklenmesi yoluna gidilmesi,bu amaç doğrultusunda faaliyet gösteren dernekler veya illegal örgütlerin amacı paralelinde bir amaç güttüğünü ortaya koymakta ve bu tür yasa dışı kuruluşlar hakkında (DDK,PKK vs.) sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu davalar olduğu da bilinmekte,böylece genel ve ortak amaç içerisinde örgütsel ve organik bağlantı ve bunu belirleyen somut kanıtlar mevcut bulunmaktadır.

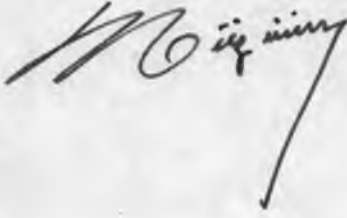
Açıklanan nedenlerle; davada Askeri Yargı yeri görevli olduğundan Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

...../.....

De

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 2-10-1984 günlü, 1984/126-163 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 10-12-1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

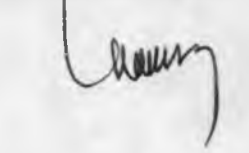
Üye
Y. İsmet Ayer

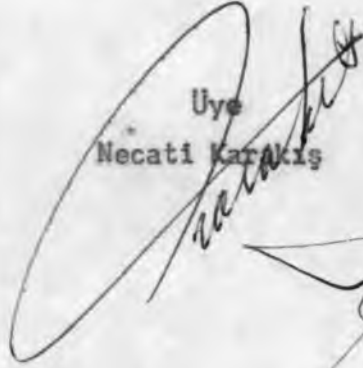
Üye
Mustafa Aksoy

Üye
A. Mazhar Akman

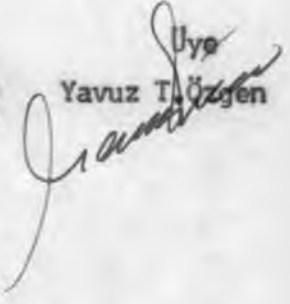
Üye
Necati Karakış

Üye
Ergun Argon

Üye
Yavuz T. Özgen

25/12

S.Y.